09/10/2023

Η εισήγηση του Αρχιεπισκόπου Ιερωνύμου στην Ιερά Σύνοδο της Ιεραρχίας

Αυτοκέφαλες Εκκλησίες / Εκκλησία της Ελλάδος

Συνήλθε σήμερα, Δευτέρα 9 Οκτωβρίου 2023, σε πρώτη τακτική Συνεδρία, η Ιερά Σύνοδος της Ιεραρχίας της Εκκλησίας της Ελλάδος, υπό την Προεδρία του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερωνύμου, στην Αίθουσα Συνεδριών της Ιεράς Συνόδου της Ιεραρχίας.

Προ της Συνεδρίας ετελέσθη Αρχιερατική Θεία Λειτουργία στο Καθολικό της Ιεράς Μονής Ασωμάτων Πετράκη, ιερουργήσαντος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δράμας κ. Δωροθέου.

Στις 9:00 το πρωί, στη μεγάλη Αίθουσα των Συνεδριών της Ιεράς Συνόδου, εψάλη η Ακολουθία για την έναρξη των εργασιών Αυτής. Αναγνωσθέντος του Καταλόγου των συμμετεχόντων Ιεραρχών, διεπιστώθη απαρτία.

Ακολούθως, συνεκροτήθη η Επιτροπή Τύπου από τους Σεβασμιωτάτους

Μητροπολίτες Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου κ. Ιερόθεο, Μαρωνείας και Κομοτηνής κ. Παντελεήμονα και Θεσσαλιώτιδος και Φαναριοφερσάλων κ. Τιμόθεο.

Στη συνέχεια, ο Μακαριώτατος Πρόεδρος του Σώματος της Ιεράς Συνόδου της Ιεραρχίας, Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ιερώνυμος, στη σύντομη προσφώνησή του προς τα Μέλη Αυτής, αναφέρθηκε στο πρώτο βασικό θέμα της φετινής σύγκλησης της Ιεραρχίας, το οποίο είναι η εκλογή Μητροπολιτών και Επισκόπων, καθώς και στο δεύτερο κεντρικό θέμα, αυτό της οριοθετήσεως της ορθής πίστεως απέναντι στις προκλήσεις της εκάστοτε εποχής. «Σε μια τέτοια πρόκληση», τόνισε ο Μακαριώτατος, *«ευρίσκεται και σήμερα η Εκκλησία και ο κόσμος ευρύτερα, την πρόκληση της ψηφιακής, εικονικής πραγματικότητας. Ολοένα και περισσότερο η ύλη, για την οποία έγινε η Ενσάρκωση, αποϋλοποιείται και αποψιλώνεται»*.

Ακολούθως, ο Μακαριώτατος έκανε εκτενή μνεία στο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο για τα 100 χρόνια του περιοδικού ΘΕΟΛΟΓΙΑ, αφού για πρώτη φορά στην ιστορία της Εκκλησίας της Ελλάδος διοργανώνεται από τη Διαρκή Ιερά Σύνοδο ένα τόσο μεγάλης εμβέλειας Συνέδριο. Το εν λόγω Συνέδριο έχει τίτλο *«Η Ορθόδοξη Θεολογία εν πορεία στην "άυλη πραγματικότητα" της ύστερης νεωτερικότητας»* και αποτελεί άτυπη συνέχεια των Συνεδρίων της Ιεράς Συνόδου της Ιεραρχίας της Εκκλησίας της Ελλάδος, *«διότι η Σύνοδος μέσα από την όλη προβληματική και την συνειδητοποίηση των διαστάσεων των νέων προκλήσεων καλείται να ορθοτομήσει λόγο ουσιαστικό, επίκαιρο και δραστικό»*.

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καρυστίας και Σκύρου κ. Σεραφείμ, ως Αντιπρόεδρος της Ιεραρχίας, αντιφώνησε εκ μέρους των Σεβασμιωτάτων Ιεραρχών.

Κατεβάστε και διαβάστε την αντιφώνηση του Μητροπολίτη Καρυστίας και Σκύρου κ. Σεραφείμ

Αναλυτικά η εισήγηση του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερωνύμου στην Ιερά Σύνοδο της Ιεραρχίας της Εκκλησίας της Ελλάδος:

Σεβασμιώτατοι Ἅγιοι ἀδελφοί,

Ἡ φετινὴ σύγκληση τῆς Ἱεραρχίας ἔχει βασικό της θέμα τὴν ἐκλογὴ Μητροπολιτῶν καὶ Ἐπισκόπων. Ἀπὸ τὰ ἀρχαῖα χρόνια, ἡ ἐκλογὴ τοῦ Ἐπισκόπου ἦταν κεντρικὸ θέμα στὶς Συνόδους, διότι ἀπὸ πολὺ νωρὶς διαμορφώθηκε ἡ ἀντίληψη ὅτι ὁ ἐπίσκοπος ἔχει κεντρικὴ θέση στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ αὐτὸ διότι ὁ Ἐπίσκοπος ἔλαβε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ εἰκονολογικὸ πρόσημο. Θεωρήθηκε *«εἰς τύπον καὶ τόπον Χριστοῦ*

».

Τὸ ἄλλο κεντρικὸ θέμα ἦταν καὶ εἶναι ἡ ὁριοθέτηση τῆς ὀρθῆς πίστεως στὶς προκλήσεις τῆς ἑκάστοτε ἐποχῆς. Σὲ μία τέτοια πρόκληση εὑρίσκεται καὶ σήμερα ἡ Ἐκκλησία καὶ ὁ κόσμος εὐρύτερα, τὴν πρόκληση τῆς ψηφιακῆς, εἰκονικῆς πραγματικότητας. Ὁλοένα καὶ περισσότερο ἡ ὕλη, γιὰ τὴν ὁποία ἔγινε ἡ Ἐνσάρκωση, ἀπο-υλοποιεῖται καὶ ἀποψιλώνεται.

Ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἄποψη, τὸ Διεθνὲς Ἐπιστημονικὸ Συνέδριο γιὰ τὰ 100 χρόνια τοῦ περιοδικοῦ *Θεολογία,* ποὺ διοργανώνει ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, εἶναι ἡ ἄτυπη συνέχεια τῶν συνεδριῶν της. Εἶναι ἄτυπη συνέχεια, διότι ἡ Σύνοδος, μέσα ἀπὸ τὴν ὅλη προβληματικὴ καὶ τὴ συνειδητοποίηση τῶν διαστάσεων τῶν νέων προκλήσεων, καλεῖται νὰ ὀρθοτομήσει λόγο οὐσιαστικό, ἐπίκαιρο καὶ δραστικό.

Γι’ αὐτὸν τὸν λόγο περιορίσαμε λίγο τὶς καθιερωμένες συνεδρίες τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, μὲ τὶς πολλὲς Εἰσηγήσεις, ὥστε νὰ διευκολυνθοῦμε ὅλοι, στὸ μέτρο τοῦ δυνατοῦ, νὰ παρακολουθήσουμε ὅσες περισσότερες Εἰσηγήσεις μποροῦμε.

Εἶναι ἡ πρώτη φορὰ στὴν ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ποὺ ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος διοργανώνει τέτοιας ἐμβέλειας Διεθνὲς Ἐπιστημονικὸ Συνέδριο, καὶ μὲ θέματα ποὺ δὲν ἀναφέρονται τόσο στὸ παρελθὸν καὶ τὴν ἱστορία μας, ἀλλὰ σὲ αὐτὰ ποὺ φέρνει τὸ παρὸν καὶ κυρίως τὸ μέλλον.

Εἶναι μία πρόκληση γιὰ ὅλους ἐμᾶς τοὺς Ἐπισκόπους, διότι ὁ Ἐπίσκοπος συνδέεται πρωταρχικὰ μὲ τὴν ὀρθοτόμηση τοῦ Λόγου τῆς ἀληθείας.

Ὁ τίτλος τοῦ Συνεδρίου, «Ἡ Ὀρθόδοξη Θεολογία *ἐν πορείᾳ* στήν “ἄυλη πραγματικότητα” τῆς ὕστερης νεωτερικότητας» φαντάζει σὲ πολλοὺς περίπλοκος, ἐξειδικευμένος καὶ ἐπιστημονικός. Ἀλλὰ τὸ περιεχόμενο, ὅπως σᾶς προανέφερα, μπορεῖ νὰ συνοψισθεῖ στὸ ἐρώτημα: Κατὰ πόσον μέσα ἀπὸ τὴν εἰκονικὴ πραγματικότητα, σὲ μία τόσο ὑλιστικὴ ἐποχή, ὑποτιμᾶται ἡ ἀξία τοῦ σώματος καὶ γενικότερα τῆς ὕλης.

Ἐμεῖς ζοῦμε μέσα σὲ ἕναν κόσμο ὑψηλῆς τεχνολογικῆς ἀνάπτυξης. Ἡ τεχνολογία μᾶς διευκολύνει. Ἀπὸ μία ἄποψη, μειώνει δραστικὰ τὸν κόπο καὶ τὸν μόχθο. Ἐξοικονομεῖ χρόνο καὶ ἐξαφανίζει τὶς ἀποστάσεις. Ὅμως μαζὶ μὲ αὐτά, πολλοὶ ὑποστηρίζουν ὅτι ἐξαφανίζει καὶ τὴ σημασία τοῦ «ὡραίου ταξιδιοῦ», ποὺ θὰ ἔλεγε ὁ ποιητής. Ὑποστηρίζουν πολλοὶ ὅτι δημιουργεῖ καὶ νέα προβλήματα. Ἀπὸ τὸν καναπὲ τοῦ σπιτιοῦ μας πλέον, μέσα ἀπὸ ψηφιακὲς πλατφόρμες, παρακολουθοῦμε μία συναυλία στὴ Νέα Ὑόρκη, ἕναν ποδοσφαιρικὸ ἀγῶνα στὸ Λονδίνο, ἕνα συνέδριο στὸ Σίδνεϋ ἢ ἀκόμη καὶ τὴ Θεία Λειτουργία.

Ἔχουμε συνηθίσει καὶ ἔχουμε ἀποδεχθεῖ τόσο πολὺ τὴν ἔλλειψη τῆς φυσικῆς παρουσίας, ποὺ θεωροῦμε κέρδος νὰ ἐργάζεται κανεὶς ἀπὸ τὸ σπίτι, νὰ ἀποφεύγει τὶς πολλὲς μετακινήσεις, τὶς κοντινὲς ἐπαφές καὶ πολλὰ ἄλλα.

Τὴ βαρύτητα αὐτῆς τῆς κατάστασης μπορεῖ νὰ συνειδητοποιήσει κανεὶς μόνο καὶ μόνο ἀπὸ τὸν καταιγισμὸ τῶν σχετικῶν δημοσιευμάτων. Ἂν καὶ οἱ περισσότεροι πιστεύουμε ὅτι μποροῦμε νὰ ἐλέγξουμε τὰ Μέσα, ἐντούτοις αὐτὰ μᾶλλον ἐπιβάλλουν τὴ χρήση τους. Τί ἔλεγχο μπορεῖ κάποιος νὰ κάνει; Πῶς μπορεῖ κανεὶς νὰ ἐλέγξει θετικὰ ἕνα ὅπλο;

Ἐπειδὴ ζοῦμε μέσα σ᾽ αὐτὴν τὴν πραγματικότητα, ἐνδεχομένως δὲν μποροῦμε νὰ ἀντιληφθοῦμε τὶς πραγματικές της διαστάσεις καὶ τὶς συνέπειες τοῦ εἰκονικοῦ τρόπου ζωῆς. Τὴ βαθύτερη οὐσία καὶ τὸ πνεῦμα ποὺ τὸν διέπουν. Εἴμαστε μέρος τοῦ προβλήματος, μὲ τὸν τρόπο ποὺ χρησιμοποιοῦμε τὶς ἐφαρμογὲς καὶ τὶς δυνατότητες τῆς τεχνολογίας. Ἀλλὰ εἴμαστε μέρος τοῦ προβλήματος, ἐπειδὴ ἔχουμε γοητευθεῖ καὶ ἔχουμε ἐξαρτηθεῖ ἀπὸ αὐτές.

Γι᾽ αὐτὸν τὸν λόγο συχνὰ περιορίζουμε τὴ συζήτηση περὶ τεχνολογίας στὴ ἁπλουστευτικὴ καὶ μή-ἐπιστημονικὴ ἀντίληψη περὶ καλῆς καὶ κακῆς χρήσης. Καὶ ναὶ μὲν οἱ κοσμικοὶ μποροῦν νὰ δικαιολογηθοῦν, ἀλλὰ γιὰ ἐμᾶς τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς εἶναι ἕνα ἐρώτημα πῶς μποροῦμε νὰ ἐλπίζουμε σὲ μία ἀποκλειστικὰ καλὴ χρήση, ὅταν ἡ ὅλη ὀρθόδοξη Θεολογία βοᾶ γιὰ τὸ ὅτι οὐδεὶς ἄνθρωπος εἶναι ἀναμάρτητος.

Τὸ προπατορικὸ ἁμάρτημα δείχνει ὅτι ἡ ἀποκλειστικά «καλή» χρήση τῆς κάθε ἀνθρώπινης δυνατότητας, ποὺ παρεῖχε ἡ δημιουργία τοῦ Θεοῦ, εἶναι μία ἀπάτη. Ἐμεῖς περιορίζουμε τὸ προπατορικὸ ἁμάρτημα στὴ βρώση ἑνὸς καρποῦ, ὁ διάλογος ὅμως ποὺ προηγήθηκε ἀποκαλύπτει μία συζήτηση-στάση ζωῆς: τὴ μετατόπιση τοῦ κέντρου βάρους ἀπὸ τὸν Θεὸ ἀποκλειστικὰ στὸν ἴδιο τὸν ἄνθρωπο.

Ἡ συμπλήρωση 100 χρόνων ἀπὸ τὴν ἵδρυση τοῦ περιοδικοῦ *Θεολογία* ἀποτελεῖ μία εὐκαιρία γιὰ τὴν παρουσία τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας σὲ μία νέα πρόκληση. Μὲ δεδομένη αὐτὴ τὴν πρόκληση, σκεφθήκαμε μὲ τὴν Ὀργανωτικὴ Ἐπιτροπή, νὰ

κοινωνήσουμε τὸ φλέγον θέμα τοῦ Συνεδρίου ὡς κοινὴ πλέον πρόκληση μὲ τὶς ἄλλες Ἐκκλησίες.

Ὡς ἐκ τούτου, σὲ πολλὲς ἐπισκέψεις αὐθημερόν, μέλη τῆς Ὀργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπισκέφθηκαν τὶς ἀδελφὲς Ἐκκλησίες, γιὰ νὰ ἐνημερώσουν τοὺς Προκαθημένους των. Γιὰ τὴ θερμὴ καὶ τιμητικὴ ὑποδοχὴ ποὺ μᾶς ἐπεφύλαξαν, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴ διάθεση τοῦ χρόνου τους, ἀπευθύνουμε θερμὲς εὐχαριστίες πρὸς Αὐτούς. Τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῶν τῶν συναντήσεων εἶναι ὅτι στὸ Συνέδριο θὰ παρευρεθοῦν συνολικὰ ἕνδεκα (11) Ἐκκλησίες, εἴτε διὰ τῶν Προκαθημένων τους, εἴτε δι᾽ Ἀντιπροσωπειῶν.

Ἡ παρουσία τους δὲν εἶναι μικρὴ τιμὴ γιὰ ἐμᾶς. Αὐτὸ ποὺ τοὺς κινητοποίησε ἦταν ἡ σημασία καὶ ἡ ἀξία ποὺ δίδουν ὅλοι στὴ Θεολογία καὶ τὴ μεταξύ μας συναναστροφή. Ἡ Θεολογία εἶναι ὁ μόνος τρόπος γιὰ νὰ κοινωνοῦμε μεταξύ μας. Ὁ μόνος τρόπος γιὰ νὰ λύσουμε τὰ ὅποια ἐπιμέρους ζητήματα εἶναι νὰ τὰ προσεγγίσουμε θεολογικά.

Μὲ συγκίνηση τὰ μέλη τῆς Ὀργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς μὲ ἐνημέρωσαν ὅτι διαπίστωσαν κάτι ποὺ εἶναι γνωστὸ σὲ ὅλους μας, ἀλλὰ συχνὰ τὸ παραβλέπουμε: τὴ σημασία ποὺ δίνουν ὅλοι στὴ γλῶσσα τῶν Πατέρων, τὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα, καὶ στὸν Ρωμαίικο πολιτισμό. Αὐτὸ ὅμως δὲν πρέπει νὰ μᾶς δημιουργεῖ αἴσθημα ἀλαζονείας, ἀλλὰ ταπεινότητας καὶ εὐθύνης. Καλούμαστε νὰ διαφυλάξουμε τὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα, γιατὶ εἶναι κάτι περισσότερο ἀπὸ τυπογραφικοὶ χαρακτῆρες. Εἶναι φορέας ἑνὸς τρόπου ζωῆς. Ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα ἔγινε ὄργανο γιὰ νὰ ἐκφράσει ἡ Ἐκκλησία, μέσα ἀπὸ τὴ Θεολογία της, τὶς λεπτὲς δογματικές της ἀλήθειες.

Καὶ ἀπὸ αὐτὴν τὴ συνάντηση προῆλθε ὁ πολιτισμὸς τῆς Ρωμιοσύνης. Ἡ Ρωμιοσύνη εἶναι μία πολιτισμικὴ ταυτότητα καὶ ὄχι μία φυλετικὴ διάκριση. Διακρίνει, ἀλλὰ δὲν διαιρεῖ. Δὲν εἶναι μονοπώλιο τοῦ ἑλλαδικοῦ γεωγραφικοῦ χώρου ὁ Ρωμαίικος πολιτισμός.

Τὰ πρεσβυγεβῆ Πατριαρχεία, ἀλλὰ καὶ ὅλες οἱ Ὀρθόδοξες Ἐκκλησίες, ἔχουν τὴ δική τους μετοχὴ καὶ συνεισφορὰ μέσα στὸν χρόνο. Καὶ ἡ μετοχὴ αὐτὴ καὶ συνεισφορὰ ἔχει διακυμάνσεις. Γιατὶ ἡ πορεία τῶν Ἐκκλησιῶν, τὶς περισσότερες φορές, δὲν εἶναι στρωμένη μὲ ροδοπέταλα – τὸ ἀντίθετο. Οἱ Ἐκκλησίες δὲν μποροῦν νὰ προσμένουν διαφορετικὴ μεταχείριση μέσα στὴν Ἱστορία ἀπὸ αὐτὴν ποὺ δέχθηκε ὁ Θεάνθρωπος. Γι᾽ αὐτὸ καὶ ἡ πορεία τῶν Ἐκκλησιῶν μας εἶναι σταυρική. Γι᾽ αὐτὸ καλούμαστε νὰ εἴμαστε ἀλληλέγγυοι μεταξύ μας, ἐλαφρύνοντας οἱ μὲν τὰ βάρη τῶν δέ.

Γι’ αὐτὸν τὸν λόγο, θὰ παρακαλοῦσα ὅλοι μὲ τὴν παρουσία μας, στὸ μέτρο τοῦ ἐφικτοῦ, νὰ στηρίξουμε αὐτὴν τὴ διοργάνωση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ νὰ τιμήσουμε τοὺς ἀγαπητοὺς ἐκπροσώπους τῶν ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν.

Μ’ αὐτὲς τὶς ἐλάχιστες σκέψεις, σᾶς καλωσορίζω στὴν Τακτικὴ Σύγκληση τῆς Ἱεραρχίας καὶ ἐν σᾶς καλωσορίζω στην ἄτυπη συνέχειά της, στὶς Συνεδρίες καὶ τὶς ἐκδηλώσεις τοῦ Διεθνοῦς Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου, ποὺ διοργανώνει ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μὲ ὅλες τὶς ἐπιμέρους Ὑπηρεσίες της καὶ στὶς ὁποῖες ἔχετε ἤδη προσκληθεῖ.

Διαβάστε επίσης:

Η έναρξη της Ιεραρχίας 2023 (ΒΙΝΤΕΟ)

Νέα σελίδα για τις Μητροπόλεις Θεσσαλονίκης, Παραμυθίας και Φλωρίνης μετά τη σημερινή εκλογή των νέων Μητροπολιτών

Με την εκλογή τριών Μητροπολιτών και επτά Βοηθών Επισκοπών ολοκληρώθηκε η πρώτη ημέρα της Ιεραρχίας

Φωτογραφικά «κλικ» από την έναρξη της Ιεραρχίας 2023

(Φωτογραφία: Χρήστος Μπόνης)